

PROGRAM ZA PREDSEDNIKA IZS 2022 – 2026

Spodaj podpisan **mag. Črtomir Remec, univ. dipl. inž. gradb.** vam v nadaljevanju predstavljam dosežene rezultate in program dela s cilji za naslednji mandat predsednika IZS 2022 – 2026. **Na pobudo 5 matičnih sekcij IZS** – strojnih inženirjev (MSS), elektro inženirjev (MSE) geodetov (MSGeo), rudarjev in geotehnologov (MSRG) in inženirjev tehnologov, požarne varnosti, prometnega inženirstva in drugih inženirjev (MST) ter številnih gradbenih inženirjev, ki se niso strinjali z aktivnostmi gradbene iniciative in delovne skupine MSG za odcepitev, **sem se po tehtnem premisleku odločil za ponovno kandidaturo** s skupnim ciljem ohranjanja in nadaljevanja 25 letnega uspešnega delovanja in razvoja IZS.

Številne aktivnosti IZS kot je almanah, strateški forum in posebna 100. številka IZS.NOVO so **ob 25. jubileju zbornice prikazale odlične rezultate**, ki so plod trdega in predanega dela celotnega kolektiva od zaposlenih do funkcionarjev in aktivnih članov IZS, katerim se ob tej priložnosti iskreno zahvaljujem za izkazano zaupanje in izjemno tvorno sodelovanje. **Še posebej pa smo lahko zadovoljni z današnjim stanjem gradbeništva**, ki smo ga od leta 2014 na pobudo IZS skupaj s številnimi partnerji reševali iz propada z organizacijo **Zbora za oživitev in razvoj gradbeništva – ZORG**. Zdaj lahko s ponosom rečemo, da je bila dosežena večina zastavljenih ciljev:

1. **Doseganje evropsko primerljivih multiplikativnih učinkov (2 do 3)** panoge na celotno gospodarstvo. / *S povečanjem deleža gradnje stavb (šole, vrtci, bolnice, stanovanja ...) v višjem energetskega razredu (B in A) se je bistveno povečal multiplikativni učinek (3 do 4) glede na predhodne pretežno infrastrukturne projekte.*
2. **Dvig deleža gradbeništva s 4% na 6-8% BDP in 10.000 do 20.000 novih delovnih mest.** / *Dvig BDP se je zadnja leta sicer ustalil na 6% BDP, vendar se je za 25% oz. več kot 13.000 povečalo število zaposlenih, kar kaže ob 23% povečanju plač tudi na bolj urejeno poslovno okolje.*
3. **Ohranitev zdravega jedra ponudnikov inženirskih storitev in gradenj** – večja mednarodna konkurenčnost. / *Po propadu večine večjih gradbenih podjetij se je obnovilo predvsem delovanje več manjših in srednjih gradbenih podjetij, ob tem pa se je okrepila tudi večina inženirskih podjetij, ki še vedno ohranjajo organsko rast. Tako inženirska kot gradbena podjetja so vedno bolj aktivna tudi na projektih v tujini pri gradnji mostov, bolnic in ostale infrastrukture.*
4. **Višja socialna varnost zaposlenih v panogi in večja atraktivnost delovnih mest za mlade** – uvedba dualnega poklicnega izobraževanja. / *Z višjo redno zaposlenostjo in dvigom plač se je gotovo povečala socialna varnost in tudi atraktivnost za mlade, kar dokazuje večletno povečevanje vpisa študentov na FGGA v Ljubljani (več kot 800 v 2021/22) in vsaj ohranjanje vpisa na FGPA v Mariboru. Za prenos dobrih praks dualnega tehničnega izobraževanja iz Avstrije pa se že dogovarjamo s Štajersko koroško inženirsko zbornico.*
5. **Odgovorno ravnanje z javnimi financami in višja kakovost javnih gradenj** – nižji stroški v celotni življenjski dobi objektov. / *Številne večje javne investicije (DARS,*

DRSI, SŽ, ELES, 2TDK, SSRS, ...) potekajo brez večjih odstopanj pri kakovosti, rokih in financah, kar kaže na bolj odgovorno in strokovno delo projektantov, izvajalcev in nadzornikov. Glede na vedno bolj standardno uporabo BIM tehnologije in trajnostnih rešitev pa se tudi bistveno znižujejo stroški pri upravljanju objektov.

6. **Spodbujanje koriščenja lokalnih potencialov gradbeništva.** / Predvsem pri gradnji stavb in osnovne infrastrukture je vključenih vedno več manjših lokalnih projektantov in izvajalcev, ki s tem rastejo in izboljšujejo kakovost storitev, da lahko konkurirajo tudi večjim domačim in tujim ponudnikom.

Preteklo večletno obdobje je močno zaznamovalo tudi spreminjanje gradbene zakonodaje, najprej GZ, ZAID in potem še GZ-1, pri katerih je IZS aktivno sodelovala s pripombami in predlogi, ki so bili v večji meri upoštevani, nekateri za nas pomembni tudi ne, za te si bomo še naprej prizadevali. Predvsem v GZ-1 niso bili upoštevani naši konkretni predlogi (usklajeni z GZS in posredovani MOP že oktobra 2020) za ureditev statusa in vloge nadzornih inženirjev in vodij del, zato bo potrebno nadaljevati z aktivnostmi v okviru usklajene spremembe GZ-1 in ZAID.

Pravočasna prenova informacijskega sistema in digitalizacija storitev za člane je omogočila nemoteno poslovanje zbornice tudi v času popolnega zaprtja javnega življenja in institucij zaradi epidemije covid-19. Med drugim smo takoj omogočili e-vlogo za strokovne izpite in vpis imenik, digitalno pa smo izvedli tudi Slovenski inženirski dan 2021 – varnost pred potresi in drugimi naravnimi nesrečami in Strateški forum ob 25 letnici IZS z več kot 1200 udeleženci.

Na mednarodnem področju smo 2019 v Ljubljani uspešno izvedli **Svetovni gradbeni forum** – odpornost stavb in infrastrukture, ki je še dodatno vzpodbudil UNESCO, da je končno sprejel **4. marec za Svetovni dan inženirstva za trajnostni razvoj.** To je bilo po več kot desetletnem prizadevanju Svetovne federacije inženirskih organizacij – WFEO zelo pomembno priznanje, da je inženirstvo enakovredno znanosti pri doseganju trajnostnih razvojnih ciljev.

Programske aktivnosti za mandat predsednika IZS 2022 – 2026:

1. **Temeljna naloga zbornice ostaja zastopanje neodvisne stroke in članov,** hkrati pa tudi zaščita javnega interesa. Osnova delovanja zbornice je samoregulacija, ki temelji na izvajanju javnih pooblastil imenika in strokovnih izpitov. Bistvo samoregulacije pa je v stalnem poklicnem izpopolnjevanju in strokovnem razvoju članov, ki morajo spoštovati etična in strokovna pravila. Zbornica izvaja po zakonu tudi strokovni nadzor nad člani in v primeru ugotovljenih kršitev predlaga v obravnavo disciplinskim organom. **Glede na dosedanje prakso bo potrebno izboljšati postopke rednega in izrednega nadzora,** da bodo procesno bolj enostavni in v primeru evidentnih kršitev tudi učinkoviti. To bo najboljša podlaga za dvig kakovosti storitev in posledično tudi cen inženirskih storitev, za katere obstaja v trenutni gradbeni konjunkturi veliko povpraševanje.

2. Hiter razvoj in digitalizacija gradbene stroke zahteva tudi stalne izboljšave pri izvajanju strokovnih izpitov. **Nujno bo sistematično izpopolnjevanje vsebin in postopkov izpitov**, da bomo lahko zagotovili ustrezen nivo pooblaščenih in nadzornih inženirjev. Vsem inženirjem z 2. bolonjsko stopnjo zahtevane izobrazbe mora biti z aktivnim mentorstvom omogočeno opravljanje strokovnega izpita za projektiranje ne glede na dejavnost njihovega podjetja. Tudi pri izpitu za vodenje del bodo potrebne določene spremembe za možnost izvajanja nadzora. Kakorkoli je ključen cilj, da se **zakonsko uredi status pooblaščenih nadzornih inženirjev in vodij del za zahtevne objekte**.
3. Glede na pričakovane vedno bolj raznolike študijske usmeritve tehničnih fakultet bo potrebno zelo **selektivno potrjevanje študijskih programov za pristopanje k strokovnemu izpitu**, da se zagotovi ustrezne gradbeno inženirske strokovne kompetence pooblaščenih in nadzornih inženirjev. Še posebno pozornost pa bo potrebno usmeriti na vse tehnične fakultete, da bodo zagotavljale relevantna znanja za področje graditve objektov in urejanja prostora, sicer ne bo možno samo s stalnim poklicnim izobraževanjem dosegati željenega nivoja inženirskih storitev.
4. Za učinkovito izvajanje javnih pooblastil je poleg strokovne službe in drugih organov zbornice **pomembno tudi pravočasno in učinkovito informiranje**, ki poteka tekoče preko spletne strani, tedenskih in priložnostnih e-sporočil, drugih digitalnih medijev ter kvartalno z revijo IZS.NOVO. Pri naslednji racionalizaciji stroškov tiska in pošte bo potrebno ponovno preveriti interes in pričakovanja članov, da bo informiranje lahko še bolj učinkovito.
5. **Preko Inženirske akademije se bo nadaljevalo stalno poklicno izobraževanje članov** z lastnim programom in priznavanjem kreditnih točk izobraževanj na trgu. Večina notranjih izobraževanj se je zaradi omejitev med epidemijo prenesla v e-izobraževanje, ki je članom vedno dostopno. Kakorkoli pa bomo vsako leto 4. marca organizirali Slovenski inženirski dan z aktualno tematiko v dopoldanskem plenarnem delu in popoldanskem delu vsake matične sekcije posebej. Letošnji SID z naslovom »Prenova stavb in infrastrukture« bo zaradi aktualnih omejitev še v digitalni obliki in je že v zaključni fazi priprav.
6. **Priprava standardnih popisov del za stavbe** se žal še ni zaključila predvsem zaradi neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti izvajalca pri gradbenih delih, zato smo sprejeli korektivne ukrepe in planiramo zaključek osnovnih popisov za gradbena, elektro in strojna dela do konca tega leta, v nadaljevanju pa bo stalna delovna skupina skrbela za dodatne vsebine in popravke.
7. Zaključki Strateškega foruma so izpostavili **pomembnost digitalne preobrazbe za člane in njihova podjetja**, zato bo zbornica v naslednjih letih temu posvetila še dodatno pozornost. Poleg organizacije dostopnih kakovostnih izobraževanj preko prenovljene platforme e-izobraževanja, ki bo še bolj prijazna uporabnikom, bo

pomagala tudi projektivnim in gradbenim podjetjem pri nakupu programske in računalniške opreme s posebnimi popusti za člane. Številne aktivnosti bodo usmerjene tudi v usposobitev inženirjev za izvajanje obvezne uporabe BIM tehnologije pri javnih investicijah.

8. Kakor je za člane pomembna stalna dostopnost do e-imenika, je tudi za delovanje zbornice pomemben hiter dostop do aktualnih ekspertov, ki bi lahko odgovorili na strokovna vprašanja ali sodelovali v delovnih skupinah. Dodatna predlagana aktivnost zbornice pa bo tudi **reševanje gradbenih sporov z mediacijo**, kjer bomo poleg gradbenih ekspertov potrebovali tudi pravne strokovnjake. V ta namen bo vzpostavljen **seznam ekspertov**, na katerega se bo lahko prijavil vsak član zbornice z ustreznimi delovnimi izkušnjami in strokovnimi referencami.

9. **Posebna pozornost bo posvečena tudi vzdrževanju in obnavljanju Pravil stroke** (zvezek 0 in 1 za stavbe) ter dopolnitvi z vsebinami za infrastrukturne objekte. Tudi pri tem bo pomembna vključitev najboljših ekspertov in povezava s prenovo smernice za Javno naročanje arhitekturnih in inženirskih storitev z možnostjo aktivnega pridobivanja referenc predvsem mlajših kadrov.

V kolikor mi boste zaupali mandat predsednika IZS 2022 – 2026, se bom še naprej zavzemal za **enakopravnost vseh inženirskih strok vključno z arhitekti**. To je tudi pogoj za učinkovito integralno projektiranje nič ali plus energijskih objektov, katere so dolžni graditi vsi javni investitorji.

Iskreno verjamem v več kot stoletno tradicijo neodvisnega slovenskega inženirstva in srčno upam, da nikoli ne bo podleglo vplivom tujega kapitala.

Razmišljajmo povezovalno in delujmo digitalno!

Ljubljana, januar 2022

mag. Črtomir Remec